СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 244. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 20. жовтня 1930. VOL. XXXVIII. No. 244. Jersey City, N. J., Monday, October 20, 1930. THREE CENTS.

ПОЛЬСЬКУ ПРЕСУ ОБХОПИЛА БОЖЕВІЛЬНА ЛЮТЬ

ЗНЕВАЖАЮТЬ АМЕРИКАНСЬКОГО КОРЕСПОНДЕНТА, ЩО ПІДНЯВ ГОЛОС В ОБОРОНІ КАТОВАНОГО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ У ГАЛИЧИНІ.

Покликуються далі на Андрія Левіцького.

НЮ ЙОРК. — Американсько-польська преса вийшла з рівноваги зприводу розголосу, якого набрали в Америці останні події в Галичині. Вона пише, що український терор, який є ділом митрополита Шептицького, котрий попирає комуністів, є фінансований Німеччиною.

„Нови Свят" називає кореспонденцію з „Гералд Трибюн" нічим іншим, а тільки „безличним атаком на Польщу". Він покликується знову на польського платного аґента Андрія Левіцького, котрий представляє українську владу, яка не має нічого спільного з саботажниками, а є за згідливе співжиття з Польщею.

ОБВИНУВАЧУЮТЬ ШЕПТИЦЬКОГО Й ДУХОВЕНСТВО.

НЮ ЙОРК. — Польська преса подає з Варшави відомости, в яких пишуть про розмови митрополита Шептицького з польським міністром внутрішних справ, Складковським, у справі пожеж і розрухів у Галичині.

Вона пише, що митрополит одержав перед 8 роками дозвіл на поворот до Польщі під певними зобовязаннями, між якими було зобовязання льояльности супроти Польщі. Тимчасом так не є, бо греко-католицька капітула у Львові стала осередком усього саботажного руху. З того приводу треба було арештувати прелата о. Куницького. Так подають з Варшави. Митрополит, пише польська преса далі, знав добре, що д-р Панейко розіслав меморіяли до европейських правительств у справі польського терору в Галичині. Митрополит не видав досі успокоюючого пастирського листа до населення, хоч уряд того від нього домагався і вся польська преса про це писала.

Міністер Складковський сказав митрополитови, що він ждав два місяці на те, щоб духовенство забрало голос і успокоювало населення, але воно того не зробило.

З того виходить, заключає польська преса, що митрополит добре знав, що станеться в Галичині й свідомо не впливав на духовенство, щоби воно не брало чинної участи у саботажній акції.

Наконець подають, що й те, що подав американський кореспондент, є ділом митрополита Шептицького, бо він саме подавав кореспондентови інформації.

ПОЛЬСЬКІ ВАРВАРСТВА ПОДАЮТЬ ПО РАДІЮ.

НЮ ЙОРК. — З одної з найбільших американських радіових стацій, а то зі стації WJZ в Ню Йорку, подав Ловел Томас з „Ди Литерарі Дайджест" дуже точні відомости про те, що арештовано в Галичині понад 200,000 Українців та що між іншими забито палками на смерть навіть священика.

„ДИ ҐРЕФИК" ПРО КАТУВАННЯ УКРАЇНЦІВ.

НЮ ЙОРК. — Польські ґазети називають великий ілюстрований щоденник „Ди Ґрефик" аж „бруковою шматою" за те, що він написав, що Поляки виарештували 2,000,000 Українців.

„ФИЛАДЕЛФІЯ ІНКВАЄР" ПРО УКРАЇНСЬКІ ЖЕРТВИ.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Тутешній часопис „Ди Филаделфія Інкваєр" помістив у скороченню допис американського кореспондента Джана Еліота з „Ди Ню Йорк Гералд Трибюн", в якім описує польські звірства в Галичині. Стаття затитулована: „Польські терористи бичують селян у цілях „пацифікації". Військо побиває палками жінок, селян і священиків, ведучи в той спосіб кампанію проти українських жертв".

БРЕХНІ ПОЛЬСЬКОГО АМБАСАДОРА.

НЮ ЙОРК. — З Варшави повернув до Злучених Держав польський амбасадор Титус Филипович і заявив, що всі ті історії про неспокої в Галичині походять з Совітської Росії, бо в Галичині ніхто не хоче будувати української держави. Филипович подав далі, що в Галичині нема ніяких наїздів війська й поліції на села та що ніхто не побиває селян, а коли і були які малі замішання в Галичині, то вони були інспіровані совітами.

ГУВЕР У ДОПОМОГУ БЕЗРОБІТТЮ.

ВАШИНҐТОН. — Президент заповів, що населення не може терпіти холоду й голоду. Тому саме назначив він комітет з шістьох членів кабінету і ґовернора Федерального Резервового Банку, які мають виробити плян заради безробіттю. Плян має обіймати цілий край і довести до тісної кооперації центрального уряду зі стейтами.

ЗАКЛИКАЮТЬ КЕМАЛЯ СТАТИ ПРЕМІЄРОМ.

Нова істанбульська ґазета „Ярін", яка ввесь час різко критикує діяльність турецького уряду, виступила з домаганням, щоби Кемаль Паша замісць становища президента републики обняв становище премієра-міністра. Ґазета вважає, що тільки на такому становищі Кемаль Паша зможе вратувати Туреччину від фінансової, економічної та політичної кризи, яка все збільшується в Туреччині. Ґазета признає, що премієр-міністер Ізмет Паша не може справитися з теперішньою кризою в Туреччині.

ЗА ІНТЕРВЕНЦІЮ В СПРАВІ КИТАЮ.

Американський кореспондент з Китаю, Гелет Авенд, каже, що Китай може вирятувати з голоду, хороб, бандитизму і комунізму тільки на велику скалю закроєна міжнародня інтервенція.

СМЕРТЬ ПРИХИЛЬНИКА УКРАЇНЦІВ.

У Вашківцях помер посол д-р Якоб Пістінер, парляментарний посол з черновецького повіту й провідник буковинської соціял-демократії. Покійний був щирим приятелем українського народу. В часах чорної реакції д-р Пістінер боронив безкорисно українських селян та інтеліґентів перед военними судами й у сіґуранці. Також у парляменті він боронив подоптані й загарбані права українського народу на полі шкільництва та на інших культурних ділянках. Пістінер помер у розквіті свого життя, маючи всього 49 літ.

60,000 САМОГУБСТВ РІЧНО В ЕВРОПІ.

На протязі року статистика занотувала в Европі 60,000 самогубств. І є ще інший обяв, який у статистиці самовбивств звертає увагу. Як передше в статистиці самовбивств переважали жінки, так тепер великий відсоток творять мущини. Порівнуючи 42% самовбивств поповнюють нежонаті. Серед жінок замужні 42%, панни 33%, вдови 22%. Причини самовбивств важко устійнити. Є це в головній мірі нужда, нещасне кохання, родинні незгоди й т. п.

КРІВАВІ ЖНИВА.

Червоний терор у Радянському Союзі знову віджив за останні місяці. Ґ. П. У. переслало політбюрови комуністичної партії звідомлення, що на протязі останніх 20 днів виконано біля 300 розстрілів. Між иншими Ґ. П. У. розстріляло в Житомирі двох селян, Рудаковського і Ханенка, яких обжаловували в організованню кулацької контрреволюції.

АРЕШТУВАННЯ ГРЕКА, ЩО ВБИВ 7 СВОЇХ ЖІНОК.

В Атенах арештували якогось Куляксідеса, котрого обвинувачують в тому, що він убив сім своїх жінок. В дні арештування Куляксідес мав одружитись 8-мий раз з черги. Перед слідчим суддею Куляксідес признався до вбивства своєї останньої жінки, але заперечив, будьтоби він убив свої попередні жінки. Куляксідес заявив, що свою останню жінку він убив тому, бо вона його обріхувала.

$10,000,000 НА ЗНЕСЕННЯ ПРОГІБІЦІЇ.

На бенкеті „Крузейдере" у Клівленді піднесено, що мусить бути зібраний у короткім часі фонд в сумі $10,000,000, який служитиме на покриття коштів кампанії в справі остаточного зліквідовання прогібіції. Найбільше грошей зуживають на вибори, щоби вибрати до конґресу мокрих представників.

ОБОРОНА ПИВА Й ВИНА.

З огляду на те, що в Бразилії починають рішучо боротися з алькоголізмом, Індустріяльний Центр виступив у камарі в Ріо Жанейро в обороні національного пива й вина, як нешкідливих напоїв для здоровля і що, крім того, приносить багато матеріяльного зиску для держави.

БОЛЬШЕВИЦЬКА ВЛАДА ВИДАЄ КАРТИ ХЛІБА ДЛЯ ПОМЕРШИХ.

Большевицькі ґазети пишуть про великі зловживання большевицьких властей при видачі апровізаційних карток. Як відомо, в Радянськім Союзі завели картки на найконечніші харчові продукти. Та вкоротці показалося, що ці картки попали у великій скількости ріжним спекулянтам. В самій Москві понад 2 міліони таких карток находяться в руках спекулянтів, з цього 400 тисяч карток видано на називська померших осіб. Подібно сталося й по інших містах. І в Таганрозі міські власти видали 132 тисяч карток, в той час, коли місто це має всього 115 тисяч населення. Ґ. П. У. арештувало богато урядовців харчових і орґанізацій, а також спекулянтів.

УКРАЇНСЬКІ СЕЛЯНИ ВИСТУПАЮТЬ ПРОТИ КОЛЄКТИВІЗАЦІЇ.

Часопис „Комуніст" подає, що протибольшевицький рух українських селян прибрав грізні розміри. Підпалювання комунальних господарств і напади на большевицьких урядників занотовано майже у всіх місцевостях України. Серед большевицьких урядовців, які працюють на провінції, шириться переполох, і комуністи масово втікають з сіл до міст. „Комуніст" зазначує, що з 25 тисяч випробуваних комуністів, яких уряд вислав на села, біля 17 тисяч повернули до Харкова в обаві перед розрухами. В останніх часах селяни спалили рільну комуну „Червоний Стяг", при чому зібране цею комуною збіжжа розділили між себе.

ВБИЛА МУЖА.

В Петрилові, пов. Товмач, Анна Керська вбила свойого мужа Дмитра. При вбивстві помагала їй її докча. Причиною вбиства були маєткові непорозуміння.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЕМІҐРАНТ З ГАЛИЧИНИ ДО АМЕРИКИ.

Першим нашим земляком, що виїхав до Америки, був брат Маркіяна Шашкевича, котрий вчився разом з ним у бережанській гімназії і виїхав за океан перед 1840 р. Вістка про нього загинула. Саме до нього відносилися слова Маркіяна: „Куди садиш, біснуватий, ні там людей, ні там хати".

ЯК ВИГЛЯДАЛА ВАВИЛОНСЬКА ВЕЖА.

Архітекти німецького орієнтального товариства і знавці англійських та французьких розкопок довели розкопки біля біблійної вавилонської вежі, так далеко, що вже можна мати поняття, як виглядала первісно ця вежа. Отже вежа в основі представлялася як чотирокутник, широкий 91 метрів, чотири поверхи зі скісними стінами, а на найвищому поверсі була святиня. Вежа була висока 92 метри. На другому поверсі, по словам грецького історика Геродота, на висоті 52 метрів було місце для відпочинку.

САМ ПОТВЕРДИВ, ЩО ВІН ОСЕЛ.

На Шлеску в селі Яричани був війтом чоловік Залевський, який майже не вмів читати, а тільки підписатись. Дістаючи який документ до підпису, пан бурмістр Залевський не завдавав собі труду прочитати його, а тільки підпідписував, не читаючи. Це обурило окружного інспектора і він втяв таку штуку: Написав на папері „Отсим потверджую, що я є найбільший осел в цілих Яричавах" і просив малограмотного війта підписати цей папір. Пан бурмістр підписав своє імя ще й прибив урядову печатку. Тоді інспектор прилюдно перед цілою громадською радою прочитав цей документ і ціле село, довідавшись про те, мало неабияку потіху. Ображений війт подав справу до суду і хоч судді сміялися з бурмістра до розпуку, то всеж засудили інспектора на 100 зол. кари, бо судді стали на становищі, що хоч війт таки справді осел, то це ще не причина, щоби його примушувати потверджувати це своїм підписом й урядовою печаткою.

І МАКІВКУ БУДУТЬ РОЗКОПУВАТИ?

На горі Маківці, в Скільщині, спочиває богато Українських Січових Стрільців, які полягли там у боротьбі з Москалями в світовій війні. Що року відбуваються до цієї могили многочисленні прогульки, для віддання поклону впавшим українським героям. В останніх днях влада постановила розкопати також цю славну на всю Галичину могилу. Поліція та інші польські органи влади вже хотіли розпочати розкопки, але в останній хвилі ще здержалися. Диві діла діються на тім світі...

ЖИДИ ПЕРЕХОДЯТЬ НА КАТОЛИЦИЗМ ЗАДЛЯ КАРІЄРИ.

Варшавські жидівські часописи пишуть, що в Варшаві дуже богато аплікантів перейшло на католицизм, щоби дістати державні посади в характері правних радників. І всі ті, що перейшли на католицизм, дістали бажані посади.

ЗЕМЛЯ МАЄ 2 МІЛІЯРДИ ЛІТ.

В Кінігсберґу відбувся на днях зїзд німецьких природників. На зїзді виголосив проф. д-р Отто Гон реферат, в якому зазначив, що по провіренню своїх дослідів дійшов до висліду, що вік землі виносить 2 міліярди літ. Людина одначе появилася щойно перед 300,000 літ.

Як бачимо, то людство ще дуже молоде!

ПОЛЯКИ ДАЛІ КАТУЮТЬ УКРАЇНСЬКЕ НАСЕЛЕННЯ

КАРНІ ЕКСПЕДИЦІЇ ПЕРЕВОДЯТЬ ЕКЗЕКУЦІЇ. ПОЛЯКИ СПАЛИЛИ ПЛАСТОВИЙ ТАБОР. РОЗВЯЗАЛИ ВВЕСЬ УКРАЇНСЬКИЙ ПЛАСТ. ЩЕ ЗАМИКАЮТЬ УКРАЇНСЬКІ ШКОЛИ.

ЛЬВІВ (Галичина). — Польські карні військові та поліційні загони в Галичині провадять далі свою криваву інтензивну „пацифікацію". Бють та арештують масами населення й нищать українські інституції та орґанізації. На Соколі біля Підлютого спалено український пластовий табор. Табор складався з чотирох деревляних будинків: 2 мешкальні, кухня й канцелярія та пятий (велика світлиця), викінчений щойно минулого року.

У Львові поліція перевела ревізію в пластовій домівці при вулиці Шашкевича, де забрала всі акти та кореспонденцію, а саму домівку запечатала. В звязку з пластовою орґанізацією зроблено також ревізію в дівочій ґімназії СС. Василіянок при вул. Длуґоша і в дівочій державній семинарії при вул. Потоцького.

В Перемишлі поліція, під проводом комісаря Олінкевича, перевела докладні ревізії в усіх фахових школах, научних установах і в українських товариствах. Поліція позабирала ріжні шкільні акти та арештувала кількох молодих Українців, переважно абітурієнтів. Таксамо переведено докладні ревізії в Станиславові, а потім поліція, нібито на підставі добутого матеріялу, розвязала „Український Пласт". Головна Управа Пласту змушена була видати наказ припинення діяльности всіх пластових філій та гуртків.

В Чорткові поліція замкнула українську приватну 4-клясову школу, утримувану від ряду літ кружком „Рідної Школи". Замкнення переведено на приказ львівської кураторії.

Польська цензура шаліє й конфіскує виборчі відозви та обіжники поодиноких українських партій та їх бльоку. В ґазетах конфіскують звідомлення про карні експедиції, навіть ті, які зложені на підставі польських ґазет та звідомлень поліційної влади. Спеціяльні польські аґенти та поліція аґітують, щоб українське населення голосувало на виборах до сойму на ті листи, які вони вказують.

АРЕШТОВАНО 100 ШПІОНІВ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Поліція підтверджує відомости про арештування в Румунії 100 шпіонів, котрі збирали відомости для радянської Росії. Шпіонська орґанізація була поширена так, що майже в кождому місті в Румунії були шпіони, які розвинули дуже інтензивну діяльність. При арештах в руки поліції дісталося багато секретних відомостей, які шпіони приготовили для пересилки за кордон.

Шпіонська орґанізація мала майже всі способи комунікації, починаючи від автомобілів та мотоциклів і кінчаючи родіотелеґрафом. Головний осередок містився в Букарешті, де була влаштована нелеґальна радіостація, яка передавала свої відомости до Відня.

БУРХЛИВЕ ЗАСІДАННЯ РАЙХСТАҐУ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Між фашистами та соціялістами вивязалася сварка після промови міністра фінансів. Страшне безладдя панувало в райхстаґу кілька годин, коли посли соціялісти й фашисти сварилися поміж собою. Нарешті, коли посли трохи заспокоїлися, в імени фракції фашистів Штрасер виголосив декляративну промову, в якій зазначив, чого фашисти будуть домагатися.

Він між іншим сказав, що фашисти будуть стреміти до поваления Версальського мира, навіть колиб для цього довелося виповісти війну, якщо не пощастить цього зробити мирним способом. Далі фашисти домагаються негайної ревізії пляну Йонґа, заведення обовязкової військової повинности, оголошення заборони вивозу за кордон капіталів з Німеччини й виключення всіх Жидів з німецького життя.

Та фашисти залишаються в парляменті в меншости. Соціялісти будуть підпирати правительство Брюнінґа, яке лишиться далі при владі.

БОЛЬШЕВИЦЬКЕ „ПОРАЖЕНЧЕСТВО".

МОСКВА (СССР). — Підчас Великої Війни в Росії було поширене слово „пораженчество", яким означувалися всі течії, що не вірили в перемогу Росії. Тепер таке саме „пораженчество" почало поширюватися серед членів комуністичної партії, які не вірять в успіх своїх ідей.

Отже перед Кремлем (де міститься уряд) стало тепер нове питання по боротьбі з цим „пораженчеством", яке дуже підриває партійні сили та енерґію комуністів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОНАД 200,000 АРЕШТОВАНИХ

Американський кореспондент подає, що страхіття світової війни, себто те все, що пережив наш нарід в Галичині в часі Талергофів і мадярських уланських експедицій і ріжних інших наїздів є нічим у порівнанню з тим, що йому тепер доводиться переживати під Польщею.

Коли би український кореспондент написав, що в Галичині арештовано понад 200,000 Українців, то Поляки писали би про нього цілком певно як про божевільного, або німецького аґента. Колиж про це пише американський кореспондент, то річ ясна, вони мусять держатися інакше. Вони навіть не можуть сказати, що американський наочний свідок пише неправду, бо він виразно покликується на такі жерела, про яких віродостойність прямо неможливо сумніватися.

Тому польська амбасада і нюйорський ґенеральний польський консуль не відповідають на заміти, а тільки твердять, що нічого про ті події не знають, бо не одержали ніяких урядових інформацій. Разом з тим подають невірно заяву митрополита Шептицького, бо американський кореспондент доносить про цілком інший зміст: Він виразно цитує слова митрополита, якими він гостро скритикував поведення польської поліції і війська в справі „пацифікації" Галичини. Митрополит зазначив, що він їздив до Варшави, щоби інтервенювати в польськім уряді в справі польських злочинств, поповнюваних на невиннім українськім народі, на школах, кооперативах і читальнях.

Польський ґенеральний консуль у Ню Йорку проголошує рівнож декларацію відомого політичного гохштаплера Андрія Левіцького, платного польського аґента, котрий запродав Польщі свою совість, а в своїм часі Галичину, а тепер як самозванець фіґурує як „голова" уряду УНР і продовжує свою юдину роботу.

Та Америка не Польща. Американських Українців не переслідують польські жандарми ні польські улани. Польська цензура й польські кримінали не сягають аж до Америки. А якби навіть сягали, то все одно, ми як чесні й характерні Українці й як люде мусіли би обстати за невинні жертви. Та тепер можемо обстати без великого труду й коштів. І обстанемо. **Тому вже тепер готуймося до великого протестаційного зриву й до допомоги рідному краеви. Вже тепер орґанізуймо по місцях комітети для переведення великої протестаційної акції,** якої плян буде ухвалений на Конґресі Обєднання, щоби виразно виходило, що це не протестує одна орґанізація чи громада, а вся американсько-українська іміґрація.

ЛЯХИ ПРО У. В. О.

(3)

3.

„Львовскі Курєр Поранни" в ряді статтей п. з. „У. В. О." пише між иншим слідуюче:

„Про У. В. О. довідалася польська суспільність в р. 1922, коли то головний орґанізатор вбивчого замаху на Твердохліба, Дзіковський, зловлений поліцією та поставлений перед суд, „засипав" цілу роботу української шайки. Супроти зізнань Дзіковського та в побоюванні репресій з боку польської влади, т. зв. Начальна Команда УВО скоро покинула Львів, звідки кермувала антипольською діяльністю в Галичині, на Волині, Білій Русі, Поліссю — та схоронилася до Берліна. Втеча відбулася без ніяких перепон, лише начальний командант УВО, Коновалець, шваґер знаного терориста Федака, мусів користати з помочі жінок та залізничників-Українців, щоби — дорогою на Данціґ — дійти до німецької границі. Осівши в Берліні, Коновалець зніс систему колеґіяльної команди та як диктатор зосередив владу над УВО у своїх руках. Коновалець мав досить сили, щоби при владі в УВО вдержатися та перевести в життя пляни широко подуманої акції пропаґандивної та саботажово - терористичної проти Польщі. У випадку конфлікту німецько-польського У. В. О. представляла для Берліна поважну вартість, тому, що могла витворювати на польських землях неспокої та диверсії, як рівнож переводити, передусім при помочі вояків-Українців, успішну розвідку. Як відомо, цю **розвідку в останніх часах зліквідовано, обмежуючися виключно до потреб У. В. О.** Робота пішла живо вперед: зісилено орґанізацію та загострено пропаґанду проти Польщі.

Коновальцеви та його адгерентам прийшов другий союзник, а це ковенська Литва. Ненависть до Польщі та союз з Німцями звернули увагу Ковна на УВО та казали йому увійти у звязок з тою орґанізацією. Скоро заключено сердечну приязнь. В Ковні замешкало стало двох представників УВО — один цивільний (для адміністративних справ), другий військовий.

Та надійшов час нарад над торговельним трактатом та політичним між Німцями і Польщею. Трудно було Берлінові говорити з Варшавою при однім столі в часі, коли під крилами райхсвери працював Коновалець зі своїм штабом. Хоч-не-хоч, мусів Коновалець винестися з Берліна до Швайцарії, де до цеї пори перебуває.

В орґанізаційній роботі уживає УВО спеціяльних інструкторів, яких завданням є вишколювання членів на боевиків та командантів поодиноких відділів, чи аґітаторів. Крім інструкторів, вишколених за границею на спеціяльних курсах, є також инші, вишколені в краю; ті рекрутуються зпоміж людей, що перебули військову службу. Пригадуємо, що один з обжалованих в останнім процесі, якому акт обвинувачення закидав і вишколювання боевиків, був надпоручником військ польських. На курсах, спеціяльно в тій цили орґанізованих, викладається передусім — про орґанізацію польської армії, далі про орґанізацію поліції, говориться про дислокацію збройних сил Польщі, потім викладається про техніку замахів терористично-саботажових, про техніку розвідки, революційних виступів, заховання в часі вибуху революції і т. п. Крім того кладеться велику вагу на поучування членів, як мають заховуватися в слідстві та на судових розправах.

Кожний член УВО уживає псевдоніму, і то не одного. Чим вищий щабель в орґанізаційній ерархії, тим більше має псевдонімів. Велика скількість псевдонімів утруднює владі слідство. Крім того члени тої бандитської шайки уживають фальшивих документів для леґітимовання перед властями. При важніщих виступах орґанізатори терору приготовляють собі згори до подробиць випрацюване алібі. Часто в часі процесу, коли обжалованому грозить надто висока кара, зявляється як „деус екс махіна" якийсь член У. В. О., що перебуває за границею, та який бере вину в цілости на себе.

У. В. О., як впрочім кожна боєва орґанізація, має свої склади зброї. Маґазини такі є розкидані по краю та находяться у дуже довірених людей. Зброєю, муніцією та вибуховими матеріялами завідують окремі референти. Перед кожною роботою референт доставляє боевикам зброї чи вибухових матеріялів, а по закінченні акції відбирає зброю та ховає в маґазині.

Зброю та вибухові матеріяли перепачковується до краю із заграниці. Знаним був викритий в р. 1923 в Тшеві транспорт матеріялів з Данціґа, ведений Ґронським. В своїм часі попав в руки влади шифрований лист коломийської орґанізації до централі, в якій Дмитро Гричанівський жадав надіслання з Ужгороду йому „сірників та яець", ходило тут про пальну зброю та ручні ґранати. Богато зброї купують боевики також у краю.

Роботою боєвою та кадровою або стисло орґанізаційною кермують спеціялісти. Одним з таких спеціялістів був студент університету, бувший старшина української армії, Омелян Сеник (псевдо: „Мілько", „Урбанський"), що в липні мин. р. орґанізував боевиків на Знесінню. Його спеціяльністю є боєва робота, як орґанізовання нападів та терористично-саботажових виступів. Роботою кадровою, або стисло орґанізаційною, занимався до недавного часу на тутешнім терені боевик Мельник.

Всі шефи поодиноких рефератів є добре законспіровані. Емісарів, що приїжджають із заграниці до краю з інструкціями, є також добре бережені УВО та совісно пильновані перед оком поліції. Дуже трудно здеконспірувати тих висланників централі та трудно найти конкретні докази їх вини. Хитро приготоване згори „алібі" унеможливлює в богатьох випадках покарання таких пташків у хвилі, коли попадуть в руки влади.

Є загально знаним явищем, що на довшу мету не можна тримати в дисципліні боєвого елементу, коли не дасться йому заняття. Боєве напняття в такій непрацюючій громаді з часом слабне, до рядів закрадається сумнів та недовіря до почнинів проводу. Розуміють цю ситуацію знаменито провідники УВО та це зрозуміння дійсности є також одним з тих чинників, що примушує орґанізацію до уряджування ряду бандитських нападів, саботажів та терористичних актів. Також для заняття рядів УВО уряджується „маневри". В таких маневрах йде про держання боевиків у сталім поготівлю та про провірку здібности боевиків даної групи. З тою ціллю „гора" від часу до часу рішає переведення якогось замаху; дотичний референт боевий виготовляє подрібний плян акції, розділяє ролі та зброю, і у відповіднім моменті відкликується зарядження.

По недавнім прорідженню рядів УВО у звязку зі справою замаху на „Всходне Тарґі", орґанізація поза „чисткою" тих рядів та актами своєрідної пімсти у відношенні до Поляків, що шкодять акції тої бандитської шайки, рішила перевести ряд сильніщих виступів характеру експріопріяційного чи саботажового. Нині УВО виповнює шпари та ушкодження, що зробили їй поліція та суди. Також нині, йдуть директиви, що наказують пильний вишкіл членів УВО та роботу в масах, при помочі широкої аґітації. Маси як вже сказано, належить кермувати до леґальних звязків: „Сокіл", „Пласт", „Луги" а молодий елемент до війська та „пшиспособєня войсковеґо". УВО має дати тільки будучих провідників, певних та здецидованих. І в УВО є кілька ступнів. Т. зв. новики займаються тільки кольпортажею та переношенням переписки, инші аґітаційною працею на вужчім терені та пропаґандою. Старші мають поважніщу роботу. В абсолютно певних членів находяться склади зброї, помешкання емісарів, і такі члени входять в безпосередний звязок з командою та визначними її представниками.

На Конґресі під Віднем рішено остаточно усталити уґруповання політичне як політичну добудову УВО. Повстала тоді остаточно О. У. Н. („Орґанізація Українських Націоналістів") з т. зв. проводом на чолі. Подібно як в УВО, так в ОУН станув на чолі Коновалець, що має біля себе як штаб — 8 членів. Коновалець є і тут чинником, дириґуючим цілою політикою самостійно та безапеляційно.

О. У. Н. ділиться на 3 групи: 1) дорост, що гуртує молодіж від 8—15 років, та який поширює свою акцію при помочі „Пласта" та ріжних кружків молоді на терені середніх шкіл; 2) юнаки (молодіж від 15—21 літ), це група працююча між старшою молодіжю середніх та фахових шкіл, та вкінці 3) ґрупа старших, що працює у звязках, обєднуючи членів понад 21 літ. Всі ті групи ведуть акцію пропаганди в напрямі популяризування клича збройної боротьби з Польщею. Всі ділають по думці одного пляну та приказів, ідучих від проводу. Ґрупи та відділи того напрямку є також законспіровані, а ділають на терені товариств і стоварищень леґальних.

Як з повищого виходить, маємо на терені Галичини до діла з експозитурою УВО у виді О. У. Н. Нема засадничої ріжниці між тими орґанізаціями. Обі вони підлягають тій самій кермі (Коновалець) та обі зміряють до тої самої цілі т. є. до викликання збройної революції на наших східних землях. УВО це боєва орґанізація, зложена з певного елементу та готова до виступів кожної хвилі, — ОУН це школа для молодих та наймолодших, що поставила собі як ціль вщеплення ненависти в душі української молодіжи проти Поляків та виховання дітей на майбутніх бандитів і терористів.

На ту справу належить звернути пильну увагу, — треба зрушити приспану чуйність суспільства. Збирається між нами та навколо нас пальний матеріял, що представляє надто велику небезпеку, щоби можна було її легковажити".

(Конець).

Старий Шотляндець сидів перед хатою. Нараз заїхало перед хату гарне, новісеньке авто, а з нього висів гарно зодягнений пан. Підійшов до старого Шотляндця, обняв його та сказав: „Тату, чи ти мене не пізнаєш? Я твій син, той сам, що ти його тому двацять літ післав по тютюн, а він утік... Я поїхав до Америки, мені там пощастило, я доробився і тепер я великий богач!"

Старий Шотляндець на це спокійно:

— А приніс ти тютюн?

Д-р Остап Грицай.

Визволення Бельґії

(1830 р.)

(4)

Далі пронісся клич: **„тепер у хату Лябрі!"** І тут товпа змогла знищити все, не захопивши, на жаль, у свої караючі руки тільки самого Лябрі, який пронюхав письмо носом і мабуть голий, босий та простоволосий пігнав ще тої самої ночі простісінько до Голяндії, лишаючи коректу біжучого числа "National-у" Господу Богу тай революціонерам. Після того ворохобники вломилися насилою у крамниці зі зброєю, узброїлися, хто як міг найкраще, і під оклики „Хай живе свобода!" „К'чорту Манен!" потяглися під палату, міністерства суду, вибили тут усі вікна і здемолювали дім директора поліції Книфа (Knyff).

Революція почалася з силою розбурханої стихії. Ще заки та ніч проминула, ворохобникам удалося підложити вогонь під палату судового міністерства, здемолювати кілька инших резиденцій високих королівських достойників та звести з військовою залогою міста завзятий бій, з якого вони вийшли переможцями. З першим сонцем нового дня радниця міста (маґістрат) була в руках зревольтованих, які тут видвигнули бельґійські **(т. є. брабантські)** чорно-червоно-жовті прапори, після чого одна частина товпи двигнулася поза місто, в бріссельську околицю, де підпалили три великі фабрики і зруйнували двацять панських дач (віль).

Але як-не-як, така виключно руйнуюча робота розлюченої товпи не могла бути по нутру розважним елементам у рядах політичного проводу, який дедалі був безпомічний проти диких ватаг, що напливали з усіх сторін тай з усяких нор і спелюнків, щоб, як то кажуть, в мутній воді і собі вловити рибу. Тимто вже на другий день, 26. VIII., утворилася за інтервенцією визначніших горожан (Діклетіо, Плетінкс, Дельфосс і ин.) т. зв. **„горожанська міліція"**, рід збройних оборонців міста з кол трудового громадянства, яке за дозволом збентеженого ґубернатора Вандерфорсса взяла на себе завдання виступити проти плюндруючої товпи. Завдяки тій обставині, що вулична галастра, добувшись до пивниць готелю Belle-vue, так запилася, що її пяний наступ на військо дня 27. VIII. скидався більше на крикливий ексцес вуличників, ніж на революційну боротьбу героїв народу, міліція при допомозі війська розігнала банди пяних авантурників. Далі приняла вона у свої ряди тих, що, повні найчистішого запалу для визвольної справи, почали як перші пропамятну боротьбу і, привернувши так лад у місті, дала змогу революційним діячам почати рішаючі наради. Вони відбулися в міській радниці при співучасти 44 найвизначніших бріссельських горожан, спершу під загальним проводом барона фан дер Лінден Гугфорст **(Hoogvorst)** як головного команданта міліції, а далі двох політичних провідників, **барона Секуса** (з клерикальної партії) і молодого спосібного адвоката фан дер Вайера **(Weyer)** з партії лібералів. Рада цих горожан перебрала тепер у свої руки владу міста, а властиво всієї Бельґії; вона вже тепер, ще заки вирішилася справа незалежности краю, була, що так скажу, першим незалежним орґаном тут і промовляла до короля іменем народу та при допомозі натиску непереможної революції. Але треба сказати, що первісні домагання, ставлені нею до короля, були доволі скромні: в меморіялі, висланім тепер до Вільгельма окремою депутацією, домагалися провідники революції тільки зміни системи правління в Бельґії, усунення з міністерського кабінету таких ворожих Бельґії міністрів, як Манен, та як найскоршого скликання парляменту, розвязаного королем в червні подекуди самовільно. Але вже й тепер обмірковували депутати за порадою одного бельґійського посла, іменем Ґобельшроа **(Gobbelschroy)**, проєкт злуки Бельґії з Голяндією тільки звязком. т. зв. **персональної** унії, тобто: формально мав стояти на чолі краю король Голяндії, але позатим Бельґія мала одержати вповні самостійне правління.

Так Вільгельмові довелося рішитись або в користь революціонерів, або з увагою на збереження своєї влади й династії в Бельґії. І то рішатися швидко й недвозначно, бо враз з депутацією з Бріссель наспіли вісти про те, що в усіх инших більших містах Бельґії, в Льттіх, Левен, Ґент, Бріґґе, Антверпії та ин., вибухли такісамі револьти і поміркованим елементам тільки з найбільшим трудом доводиться вдержати сякий-такий лад у зворохоблених містах. Але Вільгельм, такий енерґічний скрізь там, де треба було йому дати почути народові свою володарську руку, не знайшов в собі тепер ні відваги виступити з усею силою проти ворохобників, ні зваги уступити й дати народові те, що належалось народові, а взявся на хитрощі та викрути. Він заявив депутації, що не відказується вдоволити слушних бажань Бельґійців, але „не може й не хоче робити того під напором революційної хвилі, де йому прикладається револьвер до грудей", і т. ин. Зрештою сказав депутації, що відкликає своє оконечне рішення аж до покликання парляменту, що мало наступити трохи не за місяць, бо аж дня 23. вересня 1830 р.!

Мовляв: поки сонце зійде, роса очі виїсть. Та не тільки те. Вільгель ще й тепер гадав спробувати благодати одного випробуваного деспотичного засобу, а саме — збройної насили. Враз зі своїми двома синами, кронпринцом Вільгельмом — дуже любленим у Бельґії — і принцом Фрідріхом він вислав до зворохобленого краю одну дивізію пішого війська добре узброєного та з відповідною скількістю гармат. Та вістка про такий почин короля викликала в Бельґії страшне обурення. Грамоту з відповіддю Вільгельма на домагання депутатів спалено в Бріссель прилюдно. А коли кронпрінц видав наказ, щоб з усіх будинків усунути національні прапори та щоб Бріссельці не ставили голяндській армії ніяких перепон, коли вона ввійде в місто, то революційні депутації з таким успіхом почали переговорювати з ним, що кронпринц не змагався більш, а вернувся до короля, щоб обстоювати проти батька домагання Бельґійців щодо персональної унії, з проєктом якої кронпринц погодився. А щодо армії, яка маширувала на Бріссель, то становище її було покищо — завдяки інтервенції кронпринца — вижидаюче.

Це була остання хвиля зважитися в Бельґії на якийсь один оконечний крок. Але король і тепер вагався, і так заскочив його новий і катастрофальний удар зі сторони ворохобників.

Коли іменно рознеслася у Бріссель вістка про те, що король покищо тільки одного Манена усунув з кабінету міністрів, а щодо всіх инших домагань народу не відає, що робити, то в місті прийшло до нових кривавих розрухів, викликаних особливо ватагами зревольтованих Валльонів з Літтіху. Вони добули таких рішаючих перемог, що, ставши панами всього міста, розвязали дотеперішню раду горожан, виділ безпеки та горожанську міліцію, а поставили як орган нової, вже вповні революційної влади провізоричне правління, у склад якого ввійшли найпоступовіші люде з обох головних партій. Тепер уже й про персональну унію ніхто з членів тієї влади не хотів говорити. Зревольтований нарід співав скрізь бельґійську „Марселезу" т. зв. „брабарсонну", яка глумилася з усієї королівської родини. Зі сторони Вільгельма вже ніхто ніякого рішення не вичікував, а коли часть льояльного обивательства завізвала принца Фрідріха з армією на оборону проти „бандитів", що „заволоділи містом", то йому революційні війська далися так у знаки, що Голяндці дня 26/27 вересня мусіли рад-не-рад відступити. Не красші своїми успіхами були й инші збройні наступи на революціонерів. Дотого вернув тоді з Парижа Поттер, якого Бріссельці обносили з тріюмфом вулицями, ще повними барикад. Тепер Поттер, адвокат Рожіє, Вайер і граф Мероде утворили т. зв. **„Центральний виділ", який дня 4. XI. 1930. проголосив незалежність Бельґії і скликав на 10. XI.** т. р. національний конґрес до Бріссель. Тут під протекторатом великих держав Европи, до яких дармо відкликувався з протестом здетронізований Вільгельм, проголошено вдруге незалежність Бельґії — потверджену великими державами дня 20. XII. 1830 р. — і встановлено як форму нової бельґійської держави монархію (174-ома голосами проти 13) за виключенням родини короля Вільгельма від бельґійського престола. А першим королем нової, незалежної Бельґії став німецький принц Леопольд, з родини Сахсен-Кобурґ, який володів як **Леопольд І.** дуже щасливо аж до своєї смерти в р. 1865.

Так знову один раз затріюмфував дух Волі над темрявою мертвецької деспотії.

Слава Героям! Хай живе революція!

(Конець).

— Пане професор, я чув, що саля на вашім відчиті була до половини порожна.

— Навпаки, була на-половину повна.

Польський терор у Галичині.

(Передрук з „Діла").

ПОЖЕЖІ.

В Любині великій занялася копиця сіна, власність барона Бриницького. Вартівники вгасили вогонь та нібито найшли стовчену чвертьлітрову фляшку від нафти. **В Пищатинцях** (пов. Зборів) **двох людей** будимо хотіли **підпалити стирти** на полі. Вартівники їх прогнали. Двох людей підкрадалися теж нібито до **стирти на фільварку** Залеського в Остапю (пов. Скалат). Вартівники стріляли і ті **невідомі люди** втекли. В Зеленій (пов. Бучач) згоріла хата, **стайня**, стирта конюшини та **мертвий інвентар** крамаря Шрайбера. Шкоди є на 3,543 зол., а стверджено нібито підпал. **У Затишині** (пов. Підгайці) згоріла стирта пшениці та вівса, власність Зільбермана. На корчунку біля Завалова (пов. Підгайці) згоріло 170 кіп вівса, власність бувшого міністра хліборобства, Ол. Рачинського. Ствердили нібито, що овес облито нафтою. Шкоди є на 570 зол. У Рожнятині (пов. Бучач) згоріла стирта соломи Ландгорна. Була нібито облита нафтою. В Рудках (пов. Підгайці) згоріла стирта конюшини, власність Бавма, а була облита бензиною. До фільварку Марилівка (пов. Чортків) у неділю полевою дорогою переїздило авто, освітлене рефлекторами. Вартівник вистрілив і авто завернуло. У Саваринці (пов. Броди) у воднім млині Гаврила Савчука вибухла пожежа. Згоріло дві стирти збіжа, стайня, в якій згинуло 8 овець. „Слово Польске" називає Савчука „старорусином". Вогонь перекинувся на будинки господаря Сидорчука; згоріло 3 стіжки збіжа, стайня, вартости 32,930 золотих. У ночі на 21. вересня в Залищиках Малих (пов. Бучач), підпалячі нібито хотіли підпалити стирти ґрафині Козловської. Пять вартівників пустилися за підпалячами, та вони скрилися в лісі.

Польські ґазети повідомляють, нібито на фільварку Юлянівка (коло Мельниці), власність графа Борковського, підкрадалися до 6 стирт збіжа три узброєні чоловіки. Вартівники стріляли до них, а невідомих трох людей відстрілювалися. Одна з куль вартівників зранила громадського писаря, Ст. Яницького, в ногу. Напасники відіхали возом у напрямі Дзвинячки. В дві години опісля підійшов знову хтось до стирт, та вартівники стали стріляти, тому він забрався. — В **Слобідці Лісній** (пов. Коломия) згоріла стирта соломи та хата осадника Петра Шамоти. — В **Залужі** (пов. Рогатин) згорів стрих і паша Бруно Дашевського. — В **Голендрах** біля Підгаєць підложено вогонь під стодолу осадника Н. Ричая. Шкода: 12,000 зол.

ДЕТОНАЦІЯ В ОКОЛИЦІ ЛЬВОВА.

В ночі на 24. вересня, як повідомляє „Слово Польске", мало було у Львові сильну детонацію. Здогадуються, що це був вибух у Кривчицях.

ІНФОРМАЦІЇ З ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ВОЄВІДСТВА.

„Газета Поранна" приносить під цим заголовком такі інформації з міродатних кругів тернопільського воєвідства про акцію у звязку з масовими підпалами на терені того воєвідства:

„Воєвідство, зокрема виділ безпеченьства, порушило **всі пружини всіх чинників адміністрації цивільної**; як урядових, так і самоврядних, і спонукало також **всі польські організації, себто ціле польське громадянство, до співділання у викривані дотеперішних саботажів і перешкоджуванню дальших. У першій лінії наложено на сільські громади обовязок охорони при помочі постійної сторожі і повну відповідальність на випадок невиконання того обовязку.** В громадах, які тому обовязкові опираються, або в яких мали місце саботажі, **вводиться військову асисту** з метою охорони більшої земельної власности, при чому на громаду накладається **обовязок поносити кошти виживлення відділів війська. Так було передовсім у Курівцях, де громада відмовлялася дати сторожу; там закватировано ескадрону уланів,** яка щойно наслідком інтервенції представників громади і письменої заяви гром. ради, що громада приймає на себе повну відповідальність за шкоду з евентуального будучого саботажу, виїхала на поручення тернопільського воєводи 20. вересня ц. р. з села. Тих уланів перенесено до району в тернопільському повіті, що є більше загрожений саботажами.

На скільки би протисаботажні зарядження при помочі цивільної адміністрації і військової асисти не дали бажаного успіху, воєвідство рахується з дальшими репресіями, а навіть з **веденням наглих судів.**

Стягнено зі сторін, не загрожених саботажами, поважні сили державної поліції. В дні 21. вересня ц. р. приїхало до Тернополя **понад 300 постерункових** і в ночі з 21. на 22. вересня ц. р. приступлено до акції, починаючи від самого **міста.** Переведено в місті в українських кругах **кількадесять ревізій,** які дали багато обтяжуючого матеріялу в напрямі саботажної і протидержавної діяльности.

У звязку з тим придержано наразі в поліційних арештах **кількадесять** достаточно підозрілих осіб, між ними переважно **студентів і ґімназистів,** але **також кількох визначних представників політичних українських партій.**

Акція, що розпочалася в ночі в самому місті Тернополі, є **щойно початком акції.** На найближчі дні є передбачений дальший значний приплив поліційних сил — **контингент зросте до 1,000 постерункових з інших сторін.**

Незалежно від цієї, переважно превенційної акції, в останніх днях поступила значно **акція всіх властей висліджения безпосередніх справників саботажів,** уже доконаних, і то з доказаної безсумнівної вини. Приловлено їх досі вже 30, переважно учеників української ґімназії в Тернополі, яких з доказами передано судам до дальшого урядовання.

Між іншими арештовано, як **винних у підпалі в Сущині, Віктора Івахова,** літ 19, ученика 8. кл. польської ґімназії, як справника, а як спільників **Вол. Рудика і Вол. Пасіку,** обох з української ґімназії в Тернополі. Івахів ходив до 2. польської ґімназії, тому з ним поводилися як з ренеґатом. Він хотів зреґабілітуватися в очах товаришів і під їх тером піднявся виконання саботажу.

Ученики української ґімназії в Тернополі, **Василь Сосновський** з 5. кл., **Василь Солонинка** з 7. кл., є арештовані як підозрілі в підпалі стирти в **Курівцях.** Як підозрілого у двох саботажах в **Кривім і Літатині,** пов. Бережани, арештовано ученика 8. кл. держ. ґімназії в Бережанах, **Петра Федорова.** В одного з підозрілих у саботажі **Короляса (?),** також ученика української ґімназії в Тернополі, найдено при ревізії великі ножиці, які служать до перетинання телеґрафічних дротів, що вказує на його участь і в тому напрямі саботажної акції.

В найближчих днях слід надіятися дальших позитивних вислідів слідства і протисаботажної акції."

БАЖАЄТЕ МАТИ ДОБРЕ ЗДОРОВЛЯ?

У СПРАВІ НАНСЕНІНСЬКИХ ПАШПОРТІВ.

На увагу українській еміграції.

У днях 2.—5. вересня відбувалося в Женеві засідання Дорадчої Комісії в справах збіґців при Лізі Націй при участи представників 13 заінтересованих держав. Представник Румунії, міністер Антоніаде, порушив питання про іменування Українців у нансенівських пашпортах Українцями, а не „руськими". На його предложення Дорадча Комісія визнала, що **вирішення цього питання належить до компетенції урядів окремих держав.**

Це рішення має для української еміґрації **велике практичне значіння:** по перше, воно дає міжнародньо-правну підвалину для наших досягнень у цій справі в тих державах, які, як приміром Румунія, Чехословаччина, вже означують нас у пашпортах Українцями; по друге воно прочищує ґрунт для праці в цім напрямку, даючи можливість домагатись тогож і українським еміґрантам в інших державах, які, як приміром Німеччина, Бельґія, і досі ще означають в нансенівських пашпортах Українців „руськими".

Треба тільки, щоб українські еміґрантські організації розвинули належну активність. А то ось на цім засіданні Дорадчої Комісії не можна було порушити справи в повнім її обсязі, себто про визнання Українців за окрему категорію збіґців, подібно Росіянам і Вірменам; на перешкоді до цього стала непідготовленість справи в деяких державах. Так наприклад у попередніх переговорах представник Німеччини заявив, що не має директив у цій справі від свого уряду, а представник Італії висловив побоювання, що вирішення нашої справи моглоб викликати незадоволення радянського уряду.

Інтереси Українців у Женеві заступали делеґати поодиноких українських організацій: О. Шульгин, Шумицький, д-р Келлер-Чикаленкова, Мартос та ґен. Удовиченко.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Діяльність нашої громади.

Про діяльність Української Громади в Рочестер згадують у місцевих американських часописах, подаючи вісти про тутешній Український Хор, про Українську Орхестру, та й взагалі про життя нашої громади.

Тепер по довгій горячій порі рочестерські Українці беруться до громадської праці, і тому я хочу подати декілька новин про наші товариства, орґанізації й про їх роботу.

Рочестерський Громадський Хор під проводом Л. Сорочинського і орхестра, зложена з його учеників, виступають як давніше не тільки перед українською, але й перед американською публикою. В місяці вересні можна було чути українську пісню з рочестерської радіостації вже чотири рази. Як це вже було зазначено в „Свободі" кореспондентом з Дітройту, рочестерську стацію не всюди однаково чути і добре булоб, якби наші музиканти могли виступати перед сильніщою стацією, щоби і в дальших містах українські люде могли чути на радіо українську пісню. Та це не в нашій силі дістати для міста Рочестер сильніщу стацію ніж та, з якої ми співаємо. Нас покликали на стацію W. H. A. M. і сильніщої від неї тут нема. Кажуть, що небавом рочестерська стація побільшиться. Як це правда, то певне і ми з того скористаємо.

Я кажу, що нас покликали перед стацією W. H. A. M., щоб би надмінити, що це самі Американці зацікавилися нашою піснею й оцінили її, бо ми маємо солідний хор. Велику працю положив в тім напрямку наш діріґент Сорочинський. Багато теж труду коштувало, поки йому вдалося зорґанізувати мандолінову орхестру, зложену зі старших дітей та з молодіжи, яка колись училася в тутешніх **вечірних українських школах, в самому** місті Рочестер і на **передмістю Айрондеквайт (Норт Ґулман).**

Треба дати **признання родичам,** які і цього року **підчас безробіття не дають своїм дітям** припинити навчання і хочуть дальше вести діло, що так добре почалось. Треба теж дати признання музикантам, що пильно ходять на проби та співакам, що не занедбують пісень. Хай їм заохотою буде те, що горожане інших національних ґруп, як от рочестерські Поляки, старалися, щоби їх хор співав на радіо й досі того не добилися, хіба що заплатять за радіо-годину. Ніхто не скаже, що тутешня польська кольонія менш діяльна від української. Поляків у нас може в четверо більше ніж нас, але ні хор ні пісня їхня не дорівнюють нашим. Але наскільки кращий був би наш хор, якби до нього належали всі українські співаки, котрі живуть в Рочестер, або бодай всі ті, яким на се позволяє час і здоровля. Якщо наші громадяни допильнують справи як слід і підтримають наші музичні орґанізації і українську радіо годину, то є можливість затримати цю годину на цілу зиму. Не повинно бути в цьому непереможних труднощів. Адже за проґадження хору ми не платимо діріґентови сталої заплати, лиш даємо йому нагороду час від часу, як є дохід з концерту; а за навчання орхестри заплата невелика, багато менша ніж беруть американські музиканти-учителі.

Пора, щоб українську мистецьку роботу оцінювали американські Українці не гірше Американців.

Не треба думати, що українські громадяни Рочестеру віддали всю увагу музичній справі і забули за інші обовязки, наприміp за Рідний Край.

Місцевий Центральний Комітет, що складається з делеґатів мало не всіх братств і товариств, істнує в Рочестер вже 10 років і все відзивається на потреби рідного краю. Він дає теж часом допомогу іміґрантам в потребі. В місяці вересни комітет вислав на будову Робітничого Дому 100 долярів, на виборчий фонд Західній Україні 25 долярів.

1-го **листопада** Центральний **Комітет уладжує Свято. На це свято запрошено всю громаду, дано безплатний вступ і приготовано багату програму.**

В Рочестері є кілька комітетів односельчан, які допомагають просвітній праці в рідних селах. Є теж Повітовий Комітет Рогатинський, що від давна займається допомогою українським інституціям в рогатинському повіті. Давніще комітет допомагав багато рогатинській ґімназії і вислав більшу суму грошей на будову Народного Дому в Рогатині. Якби рогатинські села взялись до будови цього Дому, наша громада певно поможе. Тепер Рогатинський Комітет відкликнувся на зазив зі свого повіту, щоб допомогти в недалеких виборах і на ту ціль вислано до Рогатина 50 долярів.

Також Горожанський Клюб в Рочестер призначив з своєї каси 15 долярів, Братство св. Миколая 15 дол., Т-во Вільні Козаки 25 дол., а разом 130 дол. на галицькі вибори. Гроші ці вже вислано.

Справа будови Народного Дому в Рочестер задержалася на якийсь час через безробіття, але вона не заспана і при найближчій нагоді комітет будови пригадає тутешнім громадянам, що перед нами все стоїть два обовязки: один — стало допомогати визвольній боротьбі нашого народу в Европі, а далі — орґанізувати нашу іміґрацію в Америці.

Рочестер ніколи не занедбував допомоги Рідному Краєви. Але досі замало подбав про потреби нового доростаючого українського покоління. Час нам, громадяне взятися **серіозно за це діло. Час вже збудувати в Рочестер свій великий Народній Дім!**

Василь Луцишин.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

WHAT TO DO ABOUT POLISH OUTRAGES IN GALICIA?

Dear Editor:

A letter recieved from my daughter now in Lemberg, Galicia, dated September 28th, states that hundreds of Ukrainians were killed and thousands wounded all over Galicia. Villages were burnt and the people are near starvation. Polak soldiers filled up Galicia and murder Ukrainians. I think that all Ukrainians who are citizens of the United States and all Ukrainian residents of the United States should write letters of protest to the SENATE.

I know that many of Ukrainian Americans fought in the last war for the freedom of ALL NATIONS. I myself went over seas with the first American Division and fought for the freedom of all races. Now where is the Freedom of my PEOPLE?

Very truly yours,

Michael Klachko,
706 District National Bank Bldg.,
Washington, D. C.

Жінка: Чи ти знаєш, що ти знову вибив?

Чоловік: Ні, та я признаю, що воно було зле. Що це таке було?

Поет.

З нагоди ювилею владжено вечерницi в честь поета.

— Хай жиє! — кричали одушевлені.

Поет мусів вийти на естраду подякувати публиці.

— Я дякую вам щиро — сказав він дріжучим голосом — та чим жити?

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за вересень 1930 р.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 30. Гойсан Дмитро.
В. 47. Брус Анастазія.
В. 51. Сухаи Михайло.
В. 56. Солецький Іван, Пилипчук Павло.
В. 70. Возняк Іван.
В. 83. Бабяк Іван.
В. 94. Тимків Михайло.
В. 109. Панько Михайло.
В. 120. Щурко Антоніна.
В. 122. Проніцька Варвара.
В. 127. Хомін Марія.
В. 140. Терлецький Михайло.
В. 156. Кроевський Владислав.
В. 161. Затварніцька Пазя.
В. 185. Матічак Евфрозина.
В. 191. Ялечко Анна.
В. 193. Гайдук Іван.
В. 194. Сціборський Станислав.
В. 218. Лабай Марія.
В. 219. Фурта Іван.
В. 220. Максимюк Марія, Максимюк Атанас.
В. 223. Стебелінський Іван.
В. 244. Прашкевич Марія.
В. 247. Білик Іван.
В. 257. Гринько Катерина.
В. 259. Трусяк Анна.
В. 260. Турчак Марія.
В. 295. Венгер Ева.
В. 301. Медзяк Іван.
В. 303. Корія Анна.
В. 316. Білецька Анна.
В. 331. Романюк Микола, Романюк Василь.
В. 336. Наконечний Павло.
В. 355. Сенько Ева.
В. 357. Чорномаз Марія, Чорномаз Григорій.
В. 364. Гранатюк Василь.
В. 383. Стельмах Катерина, Влох Евгенія.
В. 400. Кондор Іван.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 7. Решетар Іван.
В. 8. Чолій Василь, Кривий Олекса, Верхховський Ігнатій.
В. 20. Лецин Василь.
В. 31. Гелер Йосиф, Гелер Іван.
В. 32. Шеологін Петро.
В. 37. Кінащук Агафія.
В. 44. Чуйко Агнешка, Чуйко Микола.
В. 55. Кульчицький Антін.
В. 57. Гринчук Магда.
В. 59. Венгринович Володимир, Венгринович Зофія, Мандрона Михайло.
В. 61. Бобер Михайло, Шрамовят Данько.
В. 65. Баль Михайло. Бальніцький Олекса.
В. 69. Тарнавський Михайло.
В. 75. Комаринський Богдан, Комаринський Тимко, Комаринський Іван, Комаринська Анна.
В. 81. Печериця Василь, Доброзольський Петро, Валега Михайло.
В. 98. Манилюк Іван, Пилипяк Василь, Манилюк Евдокія, Крупа Зофія.
В. 114. Обаль Антоніна, Обаль Павло.
В. 117. Ханачівський Іван.
В. 135. Грешко Михайло, Рушняк Анна, Рушняк Олекса, Грешко Катерина.
В. 140. Тихоневич Гаврило.
В. 146. Дмитришин Дмитро.
В. 147. Андрухів Анна, Андрухів Іван, Гайдай Василь, Горбовий Петро, Шурин Володимир, Шурин Анна, Каманіцька Катерина.
В. 194. Демянчук Михайло, Дашкевич Петро.
В. 201. Фешак Лешко.
В. 213. Зимяк Наум.
В. 219. Ожга Петро.
В. 221. Олійницький Йосиф, Стронський Василь, Стефанків Стефан.
В. 222. Шеремта Юрій.
В. 235. Ясінський Микола.
В. 241. Каськів Теодор, Каськів Анастазія.
В. 244. Бендза Гнат.
В. 247. Гичка Михайло.
В. 253. Фігель Орест.
В. 255. Полюга Микола.
В. 268. Гладчук Семен.
В. 281. Максимяк Анна.
В. 283. Малиса Михайло.
В. 291. Балко Василь.
В. 300. Балагуш Петро, Катинський Теодор, Прах Петро, Пиптик Михайло, Возняк Михайло.
В. 301. Білик Стефан.
В. 304. Грубяк Наталка, Грубяк Андрій.
В. 330. Конікевич Ілія, Конікевич Марія.
В. 331. Равлюк Йосиф.
В. 339. Мушинка Василь.
В. 361. Пасічник Дмитро, Шмир Петро, Кіт Василь.
В. 365. Остапчук Максим.
В. 386. Дудик Теодор.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 10. Прашкевич Іван.
В. 20. Будзол Григорій.
В. 38. Кіцак Марія, Кіцак Андрій.
В. 73. Чорний Ілія.
В. 74. Геча Іван.
В. 86. Гайдук Яків.
В. 128. Говард Йосиф.
В. 151. Сокальський Ілія.
В. 152. Сарматюк Стефанія.
В. 221. Василишин Дмитро.
В. 227. Рушняк Анна, Рушняк Олекса.
В. 235. Барна Стефан.
В. 237. Пандяк Луця.
В. 341. Багній Василь.
В. 361. Кручковський Василь, Кручковська Катерина, Матвіїв Михайло, Матвіїв Катерина, Матвіїв Денис.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 6. Гришик Стефан.
В. 7. Тима Катерина, Рифун Анна.
В. 8. Кривчун Ігнатій, Сверет Анастазія, Сверет Дмитро.
В. 10. Манас Олена, Присташ Марія, Дутканич Марія.
В. 25. Дембицький Стефан.
В. 28. Сопінка Іван, Сопінка Михайло, Поляк Олена, Москалик Стефан, Сопінка Марія.
В. 32. Ожеховський Фелікс.
В. 44. Сташек Марія, Стасінський Теодор.
В. 45. Шайнак Катерина, Шайнак Микола.
В. 47. Русин Анастазія.
В. 58. Лехманяк Микола, Михалюк Михайло.
В. 59. Польчик Віктор, Дрозд Федор, Польчик Агнешка.
В. 63. Козель Михайло, Повідайчук Анна, Повідайчук Іван, Завертайлюк Йоанна, Завертайлюк Іван.
В. 70. Кеспин Іван, Лущак Андрій, Лущак Іван, Писарчик Юліян.
В. 77. Мотичек Михайло.
В. 80. Крупела Василь.
В. 83. Януш Теодор, Кобільник Семен.
В. 95. Качмарик Іван, Катриняк Іван.
В. 90. Лях Марія, Милик Олекса.
В. 91. Кузьо Михайло.
В. 102. Головецька Марія, Угрин Андрій.
В. 105. Костецький Володимир.
В. 110. Іваночко Анна.
В. 118. Філевич Михайло, Годчак Василь, Майорчик Іван, Пішок Юрій.
В. 117. Шмігель Іван.
В. 124. Петрик Іван, Петрик Катерина, Василов Петро, Василь Катерина, Щербатий Микола.
В. 126. Богонос Михайло, Кузьмин Юрій.
В. 127. Самуляк Марта.
В. 130. Паславський Михайло.
В. 132. Білінська Анна, Калпак Микола, Білінська Марта.
В. 133. Сута Іван.
В. 135. Глушко Софія, Глушко Дмитро, Слінковський Михайло, Слінковська Анна.
В. 139. Пахолок Андрій.
В. 152. Роговський Іван.
В. 155. Скалоцький Олекса, Скалоцька Анна.
В. 169. Яхів Михайло.
В. 181. Шевчук Ольга.
В. 182. Грабінський Дмитро, Коваль Теодор.
В. 189. Іваникович Анна.
В. 192. Ірха Сава.
В. 193. Головчак Ольга, Гайдук Марія, Гайдук Іван.
В. 196. Барновський Іван.
В. 200. Твардош Анна.
В. 206. Городицький Іван, Городицька Анеля, Сусла Григорій, Сусла Варвара.
В. 216. Креденц Марія.
В. 217. Рогер Василь, Готра Кирило, Крик Микола.
В. 218. Недоступ Петро. Недоступ Йосиф, Недоступ Анна.
В. 221. Шиян Анна, Шиян Яків, Таромір Магда.
В. 222. Сенів Андрій.
В. 232. Біло Йосиф, Біло Текля.
В. 235. Андриц Юрій, Кушнір Микола.
В. 242. Оленич Семен, Оленич Ева, Плякса Микола.
В. 245. Юзьва Василь, Войтович Іван.
В. 248. Кравчук Анастазія, Кравчук Михайло.
В. 253. Горак Марія, Горак Григорій.
В. 260. Попович Катерина.
В. 266. Климків Михайло, Михальчишин Іван, Дух Іван, Федишин Ева, Федишин Стефан, Дух Антоніна, Михальчишин Анна, Михальчишин Марія.
В. 275. Федейко Семен.
В. 276. Гладьо Анна, Гладьо Михайло Лях Олена, Надяк Володимир, Семко Іван.
В. 282. Слюсар Михайло.
В. 292. Козловський Іван.
В. 295. Косс Петро, Косс Пелягія, Котович Олекса.
В. 299. Максимчук Тимко, Нагорний Василь, Купчак Іван.
В. 300. Лесінський Василь.
В. 302. Банковський Андрій.
В. 313. Гаврилович Михайло.
В. 316. Легкий Василь.
В. 318. Олексяк Марія.
В. 319. Претуляк Теодор.
В. 320. Лефко Юрій, Боднар Петро.
В. 321. Косіла Василь.
В. 324. Филипчук Анна, Вишиванюк Анна, Вишиванюк Теодор.
В. 328. Василишин Стефан, Василишин Марія.
В. 341. Бончук Йосиф.
В. 345. Пупеза Василина, Пупеза Петро, Киверига Петро, Наливайко Василь, Дамян Федор.
В. 352. Цюник Йосиф, Лема Петро, Скульська Катерина, Смола Марія, Смола Володимир, Стецей Андрій, Цюник Юлія, Скульський Іван.
В. 358. Ціхоцька Зофія, Крупа Марія.
В. 360. Ремарчук Микола, Ремарчук Олена, Котвас Мартин.
В. 361. Пастернак Текля, Пастернак Павло, Варениця Олекса.
В. 368. Василюк Михайло, Василюк Анна.
В. 369. Гладиш Ілія.
В. 385. Бородай Анастазія, Касян Петро, Колтик Дмитро, Віцента Олена, Бородай Йосиф, Віцентій Матвій, Віцентій Іван.
В. 388. Фірко Григорій, Гайнич Софрон, Гайнич Марія, Коваль Василь, Заремба Юліян, Заремба Петрунеля, Манастирський Олекса. Вілкінсон Анеля.
В. 389. Ткачук Йосифа, Фармусь Ілія.
В. 390. Каламін Микола, Пеленський Микола, Гичва Петро.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 20. Білоус Василь.
В. 39. Гайдук Яків.
В. 65. Грабар Стефан.
В. 108. Багній Василь.
В. 117. Малярський Стефан.
В. 135. Рушняк Олекса. Рушняк Анна.
В. 137. Крочак Іван, Крочак Марія.
В. 147. Сокальський Ілія.
В. 210. Іванків Стефан.
В. 241. Чорний Ілія, Дубина Григорій.
В. 247. Захвея Анна.
В. 312. Орецький Григорій.
В. 352. Пандяк Луця.
В. 368. Матвіїв Михайло.
В. 379. Василишин Дмитро.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 28. Бурак Іван.
В. 55. Корчинський Антін.
В. 70. Пилип Дмитро.
В. 110. Чайковський Петро.
В. 124. Удич Семен.
В. 168. Федун Григорій.
В. 171. Чупкевич Стах.
В. 173. Стрільбицький Корнел.
В. 185. Матічак Іван.
В. 218. Сарахман Теодор.
В. 230. Глуханич Юлія.
В. 237. Будний Олекса.
В. 242. Горват Петро.
В. 296. Каліновська Марія.
В. 299. Лютий Матвій.
В. 342. Кіра Юлія.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком вересня 1930 було в У. Н. С. повнолітних членів	21,432
В місяци вересні 1930 принято нових	44
В місяци вересні 1930 принято наново	86
В місяци вересні 1930 принято з переступними листами	23
В місяци вересні 1930 принято з інших кляс обезпечення	4
Разом	21,589
В місяци вересні 1930 суспендовано	196
В місяци вересні 1930 відійшли з переступними листами	20
В місяци вересні 1930 відійшли до інших кляс обезпечення	4
В місяци вересні 1930 померли	16
Разом	236
З кінцем місяця вересня 1930 р. в У. Н. Союза було повнолітних членів	21,353

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД.

В клясі Д.	на $ 100	12
В клясі А.	на $ 250	397
В клясі А.А.	на $ 500	5,846
В клясі В.	на $ 750	906
В клясі С.	на $1000	13,315
В клясі В.В.	на $1500	300
В клясі С.С.	на $2000	105

НОВІ РОДИ:

Обезпеченне платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500	на $ 500	67
В клясі О-1000	на $1000	53
В клясі О-1500	на $1500	5
В клясі О-2000	на $2000	2
В клясі О-2500	на $2500	—
В клясі О-3000	на $3000	—

Обезпеченне платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	54
В клясі Р-1000	на $1000	102
В клясі Р-1500	на $1500	4
В клясі Р-2000	на $2000	5
В клясі Р-2500	на $2500	—
В клясі Р-3000	на $3000	—

Обезпеченне платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	92
В клясі Е-1000	на $1000	83
В клясі Е-1500	на $1500	4
В клясі Е-2000	на $2000	1
В клясі Е-2500	на $2500	—
В клясі Е-3000	на $3000	—
Разом		21,353

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ.

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 30. Гмитрик Володимир.
В. 70. Туренчак Роман.
В. 96. Гриб Стефан.
В. 139. Івасюк Петро, Івасюк Іван, Івасюк Стефанія, Івасюк Антін.
В. 140. Таліп Анна.
В. 147. Касич Олена, Касич Мілька, Касич Віра.
В. 156. Блотний Стах.
В. 168. Лопушанська Марта, Лопушанська Олена.
В. 192. Канарик Анастазія.
В. 200. Орлан Олеся, Цісик Корнелія, Вовк Ольга, Супик Ольга.
В. 201. Фемяк Петро.
В. 204. Максимович Мирослава.
В. 221. Радьо Василь Радьо Теодор.
В. 223. Банківська Юлія, Банківська Ольга, Банківський Едвін, Банківський Стефан, Банківська Ядвіга, Гавай Олена, Гавай Антоніна, Куземка Петро.
В. 232. Газдайка Іван.
В. 237. Пастернак Юлія, Пастернак Павло, Пастернак Михайло.
В. 239. Тоганчин Іван, Тоганчин Леон.
В. 242. Гарбіст Петро.
В. 259. Трусяк Стефанія, Трусяк Розалія, Трусяк Юлія, Трусяк Петро.
В. 281. Кот Стефанія.
В. 283. Денега Анна.
В. 299. Смерека Стефанія, Смерека Василь.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 31. Якубів Йосиф, Гелер Карло, Якубів Стефця, Якубів Марія, Якубів Франя.
В. 59. Венгринович Марія. Венгринович Михайло.
В. 61. Уріщак Йосиф, Уріщак Людвіка, Уріщак Марія, Уріщак Іван.
В. 75. Комаринський Евген, Комаринський Мирослав, Комаринський Юліян, Комаринський Ярослав.
В. 89. Пронічак Михайло.
В. 98. Крупа Максим, Крупа Марія.
В. 128. Ходоровська Франя, Хдоровський Микола.
В. 146. Дмитришин Волод., Дмитришин Іван.
В. 147. Андрухів Володимир, Андрухів Катеирна, Шевчук Стефан, Андрухів Альберт.
В. 244. Бендза Інак, Бендза Антін.
В. 251. Гущак Стефан, Гущак Володимир.
В. 268. Гладчук Володимир, Гладчук Зофія, Гладчук Павло.
В. 296. Беднарчук Наталка, Беднарчук Марія.
В. 300. Катинський Дмитро, Катинський Михайло. Катинський Ів., Пиптик Михайло, Пиптик Іван, Пиптик Теодор.
В. 358. Волянський Роман, Бахоровський Омелян, Бахоровський Олекса, Банас Михайло, Банас Агнешка.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 45. Мельник Анна.
В. 227. Рушняк Анна, Рушняк Іван.
В. 267. Гавриш Катерина.
В. 361. Кручковська Анна, Кручковська Розалія, Кручковський Петро, Кручковський Іван, Матвіїв Василь, Матвіїв Василька.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 7. Яцула Ева, Дудик Ілія, Чижовська Розалія, Чижовський Стефан, Чижовський Олекса, Чижовська Олена, Дацко Йосиф. Дацко Михайло, Дудик Владислав.
В. 8. Сверет Михайло, Сверет Микола.
В. 24. Туркевич Філько, Туркевич Стефанія, Туркевич Текля.
В. 28. Сопінка Микола.
В. 42. Свитак Марія.
В. 44. Стащіцька Маргарета, Стащіцька Олена, Стащіцька Юлія.
В. 45. Шайнак Теодор, Шайнак Роман.
В. 59. Полчик Авертина.
В. 63. Завертуляк Рудольф, Завертуляк Марія, Повідайчик Василь, Повідайчик Іван, Повідайчик Михайло, Повідайчик Йосиф, Повідайчик Олена, Повідайчик Марія.
В. 70. Лущак Мелянія, Лущак Евелин, Лущак Марцеля, Лущак Наталка, Лущак Максим, Лущак Омелян. Лущак Ольга, Лущак Евгенія.
В. 80. Крупела Стефанія, Крупела Геновефа.
В. 83. Януш Катерина, Януш Олена, Януш Марія.
В. 85. Павлик Стах.
В. 91. Кузьо Михайло.
В. 93. Свідер Володимир, Свідер Петро.
В. 102. Угрин Анна.
В. 124. Василів Іван, Василів Одарка, Щербата Юлія, Щербатий Михайло, Щербатий Йосиф.
В. 139. Пахолок Андрій, Пахолок Петро, Пахолок Антін.
В. 147. Кущак Володимир, Кунцьо Іван, Кунцьо Стефан.
В. 152. Турелик Іван, Турелик Анна, Турелик Розалія, Турелик Олена.
В. 155. Гучко Йосифа.
В. 170. Марцишин Михайло.
В. 177. Жаруцький Брацслав.
В. 194. Ковбаснюк Ольга, Ковбаснюк Йоанна.
В. 198. Огорілка Марія.
В. 200. Гречило Олена, Цісик Корнеля, Вовк Ольга, Орлан Олеся, Гречило Йосифа, Гречило Стефанія.
В. 206. Сусла Антін, Сусла Михайло, Сусла Андрій, Сусла Василь, Сусла Анна.
В. 229. Максим Петро.
В. 230. Крецціпрох Богдан, Крецціпрох Ярослав, Крецціпрох Володимир, Крецціпрох Стефан.
В. 247. Лішинська Анна.
В. 248. Кравчук Катерина.
В. 266. Федишин Марія, Федишин Йосиф, Федишин Анна.
В. 276. Гладьо Анна.
В. 295. Косс Ольга, Косс Іван, Косс Анна, Косс Йосиф, Косс Катерина, Косс Марія.
В. 316. Легка Параска. Легкий Володимир.
В. 324. Вициванюк Петро, Вициванюк Григорій, Вициванюк Аделя.
В. 328. Василишин Марія, Василишин Стефан, Василишин Михайло, Василишин Павло.
В. 345. Пупеза Марія, Пупеза Василь.
В. 352. Скульська Катерина, Стецій Стефанія, Окунський Петро, Окунська Павлина, Скульська Софія, Скульська Олена, Скульський Іван, Скульський Волод., Скульська Стефанія, Скульський Йосиф, Скульський Стах.
В. 358. Стахів Ольга, Любінський Микола, Любінський Михайло.
В. 360. Ремарчук Розалія. Ремарчук Іван, Ремарчук Анна.
В. 361. Пастернак Анна, Пастернак Олена, Пастернак Василь, Пастернак Іван.
В. 368. Василюк Евген, Василюк Володимир, Василюк Олекса, Василюк Лев.
В. 384. Сирота Іван, Сирота Геня Сирота Андрій, Сирота Евдокія, Сирота Григорій.
В. 385. Бородай Михайло, Бородай Анна, Бородай Франко, Віцента Олена, Віцента Михаліна, Віцентий Стефан, Віцентий Михайло.
В. 388. Заремба Анеля, Заремба Іван, Заремба Юлія, Заремба Марія, Заремба Михаліна, Заремба Стефанія, Заремба Анна.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 117. Малярський Володимир, Малярська Евгенія.
В. 135. Рушняк Анна, Рушняк Іван.
В. 137. Крочак Стефанія, Крочак Богдан, Крочак Остап. Крочак Мирослав.
В. 247. Захвея Юліян, Захвея Іван.
В. 365. Шмігель Дмитро.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА:

В. 56. Солецький Іван.
В. 70. Возняк Іван.
В. 83. Бабяк Іван.
В. 127. Грех Михайло.
В. 219. Фурта Іван.
В. 223. Стебелінський Іван.
В. 243. Бінав Стах.
В. 244. Працкевич Марія.
В. 301. Медзяк Іван.
В. 316. Білецька Анна.
В. 331. Романюк Микола, Романюк Василь.
В. 383. Влох Евгенія, Стельмах Катерина.

ДІТИ ПОМЕРШІ:

В. 21. Мартинів Володимир.
В. 90. Маршинич Анна.
В. 223. Мельник Йосиф.
В. 383. Мазур Йосиф.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком вересня 1930 було в У. Н. С. дітей членів	13,839
В місяци вересні 1930 принято нових	46
В місяци вересні 1930 принято наново	46
В місяци вересні 1930 принято з переступними листами	10
Разом	13,941
В місяци вересні 1930 суспендовано	152
В місяци вересні 1930 відійшли з переступними листами	11
В місяци вересні 1930 відійшли до повнолітних членів	14
В місяци вересні 1930 померли	4
Разом	181
З кінцем місяця вересня 1930 р. в У. Н. С. було дітей членів	13,760

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 2-ій за 25 цнт. місячної вкладки	12,519
В клясі 2-ій за 50 цнт. місячної вкладки	1,241
Разом	13,760
З кінцем місяця вересня 1930 р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених	35,113

У В А Г А

кстру кождий відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць вересень 1930 р. як суспендовані або виключені за неплаченне місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і надальше бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися протягом сего місяця (жовтня) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Коли цего не зроблять до кінця місяця жовтня 1930 р., то в листопаді 1930 мусять виповняти нові аплікації (просьби о принятте), коли схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і малолітні, котрі в місяци вересні 1930 р. взяли переступні листи, а еще досі не зголосилися до іншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци жовтні 1930 р., бо на другий місяць, то є в листопаді 1930, стратять всі членські права і моглиби бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятте).

І. Каштанюк, гол. рек. секр.

Жінка: ...та я наперед уже кажу тобі, що коли Швайкова дістане новий капелюх, то й ти мусиш мені також новий справити!

Чоловік: — Потіш себе, що вона не дістане. Я вже порозумівся з її чоловіком щодо того.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ВОДЕРВЛИТ, Н. Й.

З пікніку на Боєвий Фонд.

Заходом Центрального Комітету трох клюбів з Трой, Когос і Водервлит влаштовано пікнік, получений з вічем, на якім говорив гром. Ковальчик. На тім пікніку виступали українські танцюристи із згаданих трох громад, а рівнож грали дві українські спортові дружини.

Підчас пікніку згадав о. Гундяк за боротьбу в краю і з тої нагоди зібрано $33 на допомогу УВО. Чистий дохід з пікніку виносив $117.

Разом вислано до Обеднання на боєву акцію $150.

В. Футулуйчук, кас.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

На УВО і СВУ.

І. Б. зібрав на бльочки УВО $17. Жетвували по $5: Василь Канюка; по $1: д-р Черняк, І. Слободзян, В. Граб, Д. Коник, І. Затонський, С. Гасій, Н. Бурак, І. Венґриняк, Н. Креденсор, Т. Канюка, І. Б., К. Ткач.

З листивок Єфремова на СВУ зібрали І. Б. і В. Граб $3.50. — Разом вислано до Обеднання $20.50.

І. Банах.

НАНТИКОК, ПА.

На боєву акцію.

Відділ УВО вислав до Обеднання $20 як допомогу для УВО.

І. Велґош.

НЮАРК, Н. Дж.

Для УВО.

Товариства й Сестрицтва, які ґрупуються біля української православної церкви, памятали на своїх пікніках про боротьбу в краю і зложили $16.20, а гром. Т. Дмитрів додав $1.00.

На похороні пок. Ілька Фурти зложили на боєву акцію по $1: С. Бригідир, М. Боднар, М. Війтишин, А. Літинський, А. Мудровський і Т. Агрес.

Разом вислано до Обеднання $23.20.

А. Мудровський.

ЕЛМАЙРА ГАЙТС, Н. Й.

Для інвалідів.

Підчас панахиди за погибших героїв виголосив наш парох тепле слово про наших борців і просив зложити жертву для інвалідів.

Зібрано $13.75 і вислано до краю через Обеднання.

Т. Фесьов, кас.

СТ. ЛУЇС, МО.

З обіду на УВО.

Відсвяткувавши дня 10. серпня „Празник Храму", члени укр. прав. громади зійшлися на спільний обід, на якім гром. М. Добромільський сказав тепле слово про події в краю. Чесні громадяни зложили $19.05 і вислали до Обеднання на УВО.

Думаю, що складаючи при таких святах і обідах жертви на рідний край, даємо примір, як треба відчувати дійсну любов до рідного краю.

о. В. Дяків.

ВИЛКС БЕРИ, ПА.

На боєву акцію.

Для допомоги УВО зложили: Відділ О.Д.В.У. $17.50, Г. Р. $1, Я. Ільків $1, І. Чолій $1, Н. Рудько 50 центів.

Разом вислано до Обеднання $21.

Г Герман.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ